

V [zgodnjih jutranjih urah je dne 11. marca 1921
prenehalo biti blago srce našega prvega staroste

brata dr. Ivana Oražna.

Kar sta vam, ljuba deca, oče in mati, to je bil nam
jugoslovenskim Sokolom naš ljubljeni starosta.

Posebno gorko in ljubeče pa je čutilo njegovo mehko
srce za vas, ljuba mladina — zlasti za vas, ki vam ni
posuta pot življenja z rožicami, kakor tudi njemu ni bila
v njegovi mladosti.

Praznih rok, a poln upanja na prihodnost, samoza-
vesten in vztrajen je nastopil kot ubožen dijak trnjevo pot
življenja. In danes, ko nas zapušča? Dejanja njegova go-
vore, kaj doseže krepak značaj in vztrajna volja.

V tem naj vam bo vaš dobrotnik in naš iskreni pri-
jatelj vzor in zgled.

Ohranimo mu trajen spomin!

Sokolska.

*Ustani Sokole! Krila
razvij na slobodan let.
Klikće sa istoka vila;
zove te u bijeli svijet.*

*Dugo u prezrenim¹ uzam²
kronik te držaše tvoj,
dug si, u jadu i suzam,
trajao danaka broj.*

*Mnogoga tvojega druga
udesni³ zadesi⁴ dan,
al' ti i velika tuga
ne zbrisa iz srca san.*

*Zanj su ti drugovi pali
preziruć dar tuđji škrt⁵;
jer nijesu robovat znali
trgli⁶ su svijesno⁷ u smrt.*

*Al' i tvom⁸ kroniku kletom
pala je udesna⁹ noć;
posljednim krvavim letom
Soko mu skršio moć.*

*Ustani Sokole! Tmori¹⁰
dugoj je došao kraj.
Istok u plamenu gori;
nove je zore to sjaj.*

*K' sjajnom poleti vrhuncu;
tuna¹¹ slobode je stan;
K' njemu da stigne¹², u suncu
Sokola bio je san.*

N. PERKO:

Sokolskemu naraščaju!

(Konec.)

Ali ste dobro razumeli? Ni torej dovolj, če boste narodnjačili z ustnicami, če pošljete v boj mehki jezik namesto trdne roke, hrabrega srca, razumnih možganov. To troje dela moža popolnega in ga vodi do zmage v boju za lastno življenje in življenje naroda; taki popolni možje morate postati sčasoma tudi vi, če hočemo zmagati.

Trdne roke, krepko in zdravo telo, to je glavna lastnost pravega moža. Telesna moč prijetno učinkuje na prvi hip; vseč vam je stasovit človek, močan kot hrast, prožen kot jesen in zdrav kot bukev. Moč si lahko pridobi, prožnost privzgoji, zdravje ohrani vsak

¹ prezreti = zaničevati; prezren = zaničljiv; ² uza = ječa; ³ udesan = usodni, nesrečen; ⁴ zadesiti = zadeti; ⁵ škrt = skop; ⁶ trgnuti, udariti u što = hiteti; ⁷ svijesno = zavedno; ⁸ tvom = tvojemu; ⁹ udesna = usodna, nesrečna; ¹⁰ tmora = tema; ¹¹ tuna, tu-na = tu-le, tam-le; ¹² stignuti = doteči, priti.

normalen človek, če tudi je v mladih letih slaboten deček; samo trdne volje je treba. Vedna vaja, vztrajna krepitev telesa, krotitev strasti, ki slabijo telo, kratko in malo boj proti telesni in duševni medlosti ti da sčasoma, česar želiš: moč telesa in duha.

Ali si opazil besedi „vedna“ in „vztrajna“? V njih je skrita tajnost uspeha, in če se ne misliš ravnati po njih, tedaj rajši ne začenjaj. Na tisoče mladeničev vstopa v sokolsko telovadbo, toda malo jih vzdrži, da dosežejo postavljeni cilj. Vztrajnosti ni, ki je za nas prva in neobhodno potrebna narodna krepost.

„Kdor vstopi v Sokola, hoče biti predvsem močan in gibčen. Prihaja k telovadbi eden, dva, tri mesece; vendar še ni Heraklej. Razočaran odide. Ne, brate! Za ta kratek čas, za to malo delo je tudi dobiček majhen. Vztrajaj vsaj toliko let v telovadnici, kolikor mesecev si hodil doslej in opazil boš, da začenjaš biti podoben onim starim Sokolom jakih in razvitih mišic, kakor iz kovine vlitih, ki so ti pri vstopu v telovadnico po pravici imponirali, in na katere si pogledal na pol s spoštovanjem, na pol z grozo. Vidiš, tako izgleda mož, ki se trdno drži svojih načel, svest si svoje moči, ki ga ne premakneš z mesta, on, ki je varuh in zaslomba slabejših, mogočni zagovornik svojega prepričanja in njegov nevstrašni branitelj. Dobro čutiš, da nisi še krepak mladenič, priznaj si to, ne izogibaj se temu neprijetnemu občutku! Vztrajaj! Dve, tri leta pridne vadbe ti pomorejo že znatno, toda pravemu Sokolu popolnoma podoben boš šele čez šest ali sedem let.“

Tako približno je napisal o vztrajnosti stvaritelj Sokolstva dr. Miroslov Tyrš.

Praviš, da hočeš vztrajati; videli bomo, kako boš držal besedo. Vstopil si med sokolski naraščaj, telovadba te je zvalila tja. Telovadba ti nudi zaželjeno gibanje, in gibanje — to je življenje. Kar je živo, se veselo giblje, kjer je prenehalo gibanje, tam je bodisi zahrbtna bolezen izpodjedla telo, ali pa je že smrt udušila življenje. Z zdravim gibanjem raste moč, zakaj kakor je dejal že pred tisoči leti modrijan Solon, je izdatno delo mišic zdravemu telesu to, kar plamenu sveži vetrič; kakor ne ugasne ogenj vsled vetra, ampak se bolj in bolj vnema, tako se tudi telo z vsestranskim naporom jači in rase. Ali si razumel: z vsestranskim naporom? Oporečeš mi, da ta ali oni vsak dan težko dela, in ne samo, da ne postaja močnejši, ampak nasprotno jako trpi vsled utrujenosti od dela. Tu je ravno vzrok nezdravi utrujenosti, ki izhaja od enostranskega dela, ki se večkrat vrši v jako nezdravih razmerah (prah, škodljive pare itd.). Če opazuješ razna opravila, spoznaš, da napenjajo in gibljejo ta opravila vedno ene in iste mišice, da imajo delo samo gotovi deli telesa, med tem ko ostali slabijo v brezdelju. Enostransko napenjane mišice se sicer izčrpajo, toda njih utrujenost nazadnje ni največje zlo. Hujši so napake in bolezni izvirajoče iz tega, takozvane bolezni iz poklica, dostikrat tudi te-

lesne hibe, kakor: skrivljenje hrbtenice, sploščitev prsi, izbočenje nog, zgrbljenje lopatic itd. Take napake se pokažejo že v prav mladih letih in ker se človek ne bori proti njim, z leti zrastejo tako daleč, da jih ni več moč popraviti.

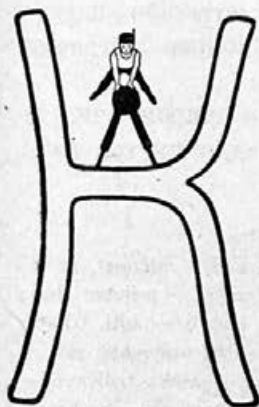
Proti tem napakam je telovadba izdatno in preizkušeno zdravilo. Sokolska telovadba prevežba v vsaki vadbeni uri noge, trup in roke, da tako zaposluje in utruja kar največ mišičnih skupin. Kako, utruja? Seveda, dragi moj, od zijanja ti ne narastejo mišice, z lenarjenjem si ne razširiš oprsja. Samo da je razlika med utrujenostjo pri rokodelstvu in med utrujenostjo pri telovadbi. Ta te samo nekaj prvih dni spominja z boleščjo mišičevja, da si se žrtvoval drogu, bradlji itd., kakor hitro pa si se privadil na redno vežbanje, potem pa opaziš samo osveženje, ko se probудиš zjutraj iz globokega, krepilnega spanja, ki ga nisi prej poznal. Kako veselo gledaš v svet, s kako slastjo vršiš svoje dolžnosti, ki se ti zdijo naenkrat lažje! Zakaj neki to? Zato ker postajaš močnejši na telesu in na duhu. Napor tvojega opravila te ne premaga in pogumnejši pogled v svet ti kaže, da tvoj poklic ni zaničevanja vreden, za kakršnega ga proglašajo mnogi lenuhi tvojega stanu (teh nikjer ne manjka!), nikako breme, ki bi ga ne mogel prenašati. Zato si zadovoljnejši, mirnejši. Brez zadovoljnosti in zdravja ni sreče, in če ti telovadba utrjuje zdravje ter ti daje moči in veselega zadovoljstva, ali ni potem dobrota, da je ni večje na svetu?

Slovensko - hrvatski tolmač.

Ali = je li; torej = dakle; če = ako; narodnjačiti = isticati narodnost; dela = čini; zmaga = pobeda; lasten = vlastit; popoln = potpun; tudi = takodjer; zmagati = pobediti; trdne = tvrde; lastnost = svojstvo; učinkovati = delovati; všeč = prijatan; ohraniti = očuvati; četudi = premda; vedna vaja = neprestana vežba; krepitev = jačanje; ki slabijo = koje slabe; kratko in malo = ukratko; medlost = mlohavost, mlitavost; česar = što; tedaj = tada; rajši = radje; telovadba = telovežba; toda = nu, ali; hoče biti predvsem = hteo bi biti namah; vendar = ipak, sa svim tim; še = još; vsaj = bar; doslej = do sada; opazil boš = opazit ćeš; varuh = čuvar; zaslomba = skrivilje, opora; prepričanje = osvedočenje, uverenje; izogibati se = uklanjati se; neprijeten = neugodan; občutek = osećanje, čuvstvo; priden = marljiv; vadba = vežba; že = već; šele = tek; čez = kroz; tja = tamo; bolezen = bolest; izpodjesti = izgristi; zakaj = jer; dejati = govoriti; modrijan = mudrac; izdaten = izdašan; kar = što; ampak = nego; vnemati = užizati; oporečeš mi = zanekat ćeš mi; močnejši = jači; utrujenost = umor; izhajati = proizlaziti; opazovati = promatrati; opravilo = posao; vedno = uvek; brezdelje = besposličenje; sicer = inače; nazadnje = napokon; hujše = gore; napaka = pogreška; poklic = zvanje; hiba = mana; že prav = već sasvim u; seveda = to se zna; zdeti se = činiti se; zakaj neki to = zašto to; zmagati = svladati; pogumen = hrabar, srčan; zaničevanje = preziranje; lenuh = lenčina; stan = stalež.

У јато, Соколићи!

ад год се обраћам на вас или кад говорим с вама, ја сам увек насмејана лица и у душу ми се усељава један део цветног пролећа. Толико дражи имадете у себи ви, голуздраве и лепе птичице наше!

Откад знадемо за себе, увек смо вас ми, старији Соколови, окупљали око себе. Осећајући вас у непосредној близини својој, ми смо увек ширили ноздрве и напајали се мирисом младости ваше, и слушајући ситно лупкарање ваших малих срдаца, наша су се срца увек узбуркавала и јаче куцала. Ми и ви, то је била загрљена садашњост и будућност, и пошто сте ви увек и лепши и бољи од нас, нама је непрестано трепетала пред очима слика лепше и боље будућности, коју нам је ваша присутност дочаравала.

Та будућност, то је велика брига наша. Нас су тукле у главу разне животне неприлике, тровао нас рат и разгоропадило нас друштво наше, па се бојимо, да у нама самима не умре пре времена Сокољство наше, које смо с толико муке подизали и подржавали. Док сте ви и ваше сестрице уз нас, нестаје тога страха, и ми лакше дишемо под теретом грехова својих. Зато вас ми толико и волемо, и зато нам без вас нема ваздуха, нема живота.

Немојте ме криво разумети. Не волемо ми вас себично и тврдичаво, не волемо ми вас ради себе и ради нашега Сокољства, него вас волемо ради нашега целог народа. Јер, што сте ви нама Соколовима, то сте ви и нашем целом троименом народу: нада, снага и будућност. Ми вас само зато више волемо од свих, што себи уображавамо, да ћете уз нас постати ипак најбољи, што мислимо, да ћемо вас ми моћи ипак најбоље научити, а можда и примером вам показати, какво треба да буде поколење које ће нас да замени.

Вас ће да учи доброту душе родитељски дом, образованости ума скромни и неутрудиви наставник ваш, свему што је лепо и племенито сваки искрени пријатељ ваш, али питомости срца, ведрини мисли и дисциплини воље научићемо вас само ми, старија ваша браћа и сестре сокољске. Уз нас загрљене ви ћете моћи лепо и лако да схватите мучни географски појам: од Соче до Вардара; уз нас испрошаране ви ћете убрзо моћи да осетите јачину таласа братске љубави, који се разлива кроз душу и кроз цело биће; уз нас испромешане ви ћете, без икаква тумача, моћи лако да представите себи величину триличне снаге изражене у јединствености. Ваше ће очи, уз нас, најпре да се разблистају блеском поноса и честитости; ваше груди, само уз нас, да се свесно

испрse и напоје светињом самопоуздања; ваша воља, само uz нас, да се уобручи обручем челичности и улепша лепотом послушности.

Ако ико жели да будете бољи и лепши него што је била нједна генерација до сада, то смо само ми, ваша браћа и сестре, јер ви сте освежавајуће одмаралиште крилима нашим, ви сте меко узглавље будним сновима нашим.

Пазите и упамтите добро: Будућност је отворила широм очи, да види густе редове ваше и наперила слух, да чује победнички ход ваш.

У јато, лепе и миле птичице соколске!

Hrvatsko - slovenski tolmač.

Nasmejana = смејоћега, veselega; proleće = spomlad; draž-i = мићност, mikavost; goluždrav = gol; skupljati = zbirati; osećajući = čuteč; miris = prijeten duh; sitan = droben; lupkarenje = utripanje; uzburkati = vznemiriti; kucati = biti, trkati; zagrliti = objeti; dočaravati = olepšavati; briga = skrb; trovati = ostrupljevati; rat = vojska; razgoropaditi se = razjariti se; teret = teža, breme; vazduh = zrak; trdičavo = skoparski; snaga = moć; uobražavati si = misliti si, predstavljati si; pitomost = krotkost, plemenitost; shvatiti = zapopasti; izprešaran = pomešan, pestrast; razlevati = razlivati; izpromesjan = pomešan; isprsi se = izbočiti prsi; samopouzdanje = zaupanje v samega sebe; uobručiti = vezati, okovati z obroćem; čeličnost = jeklenost; odmaralište = počivališće; pobednički = zmagovit.

DR. JERNEJ DEMŠAR:

Pomenek o koži.

e bi dal komu izmed vas naštetiti organe, iz katerih sestoji naš organizem, ne verjamem, da bi bil kos svoji nalogi. Navedel bi razne organe, kakor srce, pljuča, drobovje, ledvice, oko, uho itd., toda stavil bi, da bi mu ne prišla koža na misel. O vsakem organu mislimo, da mora biti nekako okrogle oblike, da je globoko zapičen in pritrjen kje v notranjščini našega telesa in da ga šele zagledamo ob kakii nesreči ali če je truplo že razteleseno. Da je pa koža tudi organ in še prav važen, tega ne pomislimo, to nam ne pade v glavo, ko jo imamo vendar na dlani,

ko nam sili v oči in ki je prva, za katero se pobrigamo, ko vstanemo in predno gremo na delo.

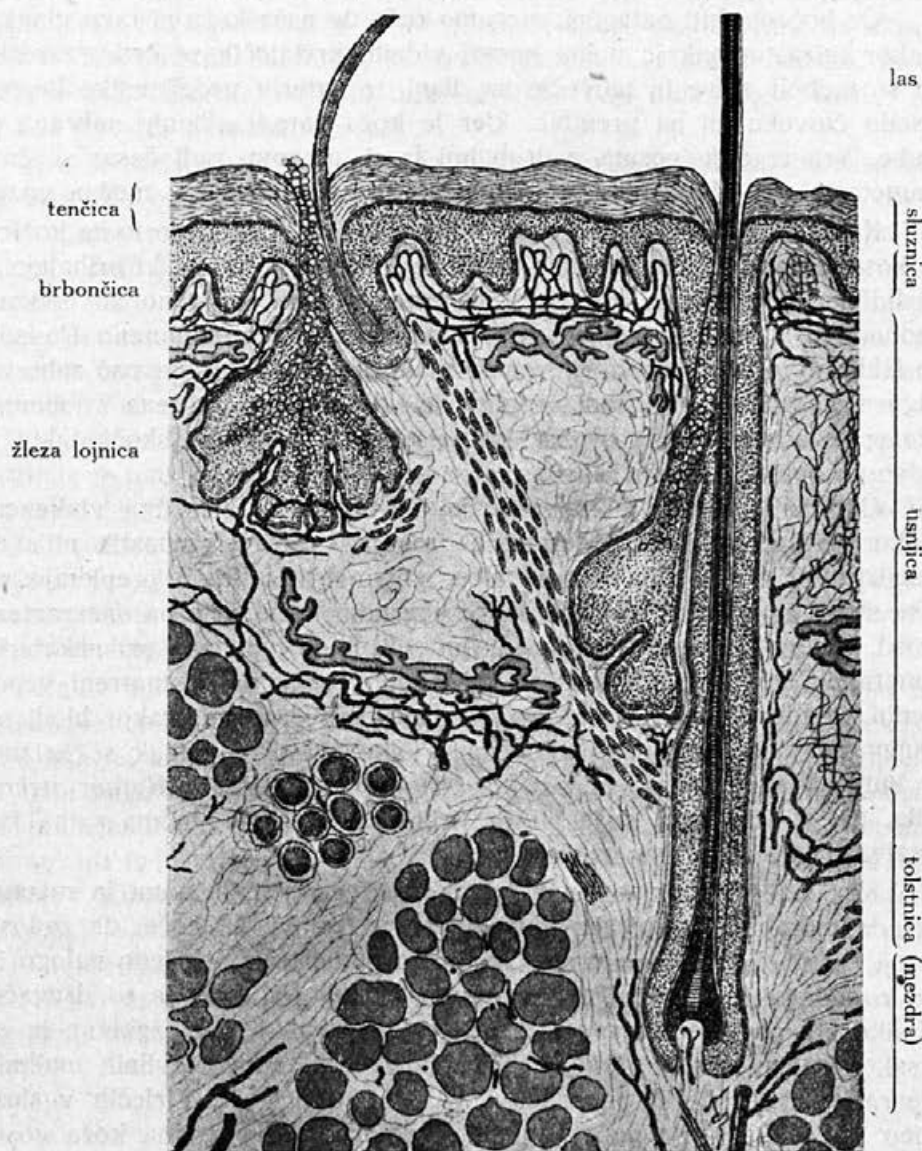
Čuden organ je naša koža, čudna je po obliki, zamotana po sestavi in zanimiva po opravilih, ki jih ji nalaga naš organizem in, ki jih zahtevata naše zdravje in naš dobrobit.

Poglejmo torej bližje ustroj in nalogo naše kože.

Koža sestoji iz troje plasti: iz vrhne plasti, imenovane sluznica, iz srednje, močne usnjice, iz katere izdelujejo pri živalskih kožah usnje,

in iz spodnje plasti mezdre, tudi tolstnice imenovane, ki veže kožo na kosti, na hrustanec ali na mišičevje.

Narava je obdala vsako bitje na zemlji od praživali do vretenčarjev z odejo, nekatere s tanko mrenico, druge zopet s trdim roženim oklepom, kakor pač najbolje služi bitju v boju za obstanek.

Tanko gladko kožo imajo črvi, z luskami pokrita je pri ribah, z mehkim raznobojnim perjem obdano imajo ptice, govedo ima dlakasto kožo itd., toliko drugače v zunanji opremi — kolikor vrst je živali. Vsi ti dodatki na koži, ki jih rabijo živali v svoje varstvo in v svojo obrambo, so odpadli pri človeku, ki je zmožen varovati sebe pred katerimikoli napadi in pred vremenskimi nepravilnostmi. Zato je naša koža gladka, nikjer

nima nikakih izrastkov, razen nohtov na prstih in las na glavi, kar nam je samo v kras in ne v obrambo; nikjer ni pusta in raskava. Malokateri imajo še na kolenih in komolcih raskavo kožo, kot nekak preostanek iz davnih časov, ko je bila koža še drugačna, ustvarjena za druge življenjske razmere.

Če hočemo biti natančni, moramo reči, da naša koža ni tako gladka kakor miza, ampak je polna komaj vidnih, križajočih se črtic, zarezig ki so najbolj vidne in največje na dlani, iz katerih vedeževalke berejo usodo človeku, in na pregibih, kjer je koža zaradi gibanja nabrana v gube. Vrh tega je posuta z drobnimi lasci, mahom, radi česar se čuti zametasta. Na glavi, okoli oči in usten se zgoste lasje v močan gozd.

Koža se prilega životu kakor nobena obleka. Pripenjajo jo na kožice pokostnice, na mišičevje ali na hrustance vezna vlakenca, ki prihajajo v redki mreži iz močne usnjice skozi mezdro, bolj na lahno ali bolj na trdno, tako da je naše gibanje popolnoma neovirano in nemoteno. Povsod jo lahko dvignete v gubo, razven na dlani in na stopalu, kar pač zahteva sigurnost dela in hoje; tudi na glavi je koža precej zraščena z lobanjo. Poleg tega pa je koža prožna kakor gumasti trak, ki skoči takoj v prvotno obliko, ko poneha sila.

Človek bi mislil, da povzročajo to razteznost elastična vlakenca, kakor je podveznica ali naramnica raztezna zaradi gumastih nitk. V usnjici tvorijo elastična vlakna sicer gosto mrežo, ki jo prepletajo na vse strani in ji dajejo nekako oporno ogrodje; ne dajo ji pa one razteznosti, katero opazujemo vsak dan na sebi in občudujemo pri nekaterih umetnikih na odrih. Razteznost kože ima svoj izvor v smotreni vzporedbi veznih vlaken. Le-ta ne leže drug vrh drugega, kakor hlodi na kupu, tudi niso zmršena kakor lasje kake ciganke, ampak se križajo v kotih. Vlakna tvorijo med seboj podolgovate štirikote. Kamor stremi sila, tja se iztegnejo, zože ali razširijo, ne da bi se vlakna sama kaj raztezala, ne da bi kaj trpela.

Koža meji na zunanji svet, posreduje med njim in nami in razume se, da mora biti tak organ kompliciran v sestavi, če hoče, da zadosti svoji nalogi. Organi v notranjščini imajo odmerjeno določeno nalogo in so radi tega kolikor toliko enostavno zidani. Pri koži je to drugače. Koliko utisov od zunaj mora javiti svoji centrali t. j. možganom in za vsak poseben utis ima svoj aparat. Poleg teh mnogoštevilnih majhnih aparatov, nameščenih po bradavičicah ali brbončicah, štrlečih v sluznico, da so kolikor mogoče najbližje zunanjemu svetu, ima koža goste mreže žilja, polno žlez lojnic in znojnic, ki imajo zanjo in za ves organizem velik pomen. O tem bomo govorili še pozneje.

Zgornja plast kože — sluznica je pokrita s tanko kožico mrtvico, sestavljeno iz samih zroženelih, mrtvih in gluhih celic, ki se pa vzlic temu, da so odmrle, drže skupaj in tvorijo za telo neprodiren ščit. Vzlic omrtvelosti je mrtvica raztezna, trdna in sila mora biti že precejšnja, če jo hoče natrgati. Nikjer ne kaže razpokline ali razice, po vsem životu

je cela in gorje organizmu, če je bila kje ranjena. Takoj bi vanj unikle razne gnojne bakterije in skušnja nas uči in potrjuje dan na dan, kaj je posledica temu.

Od najneznatnejšega vboda z iglo se lahko izcimi „črv“ na prstu (gnojno vnetje — flegmona), navadni žulj na nogi, če ga zanemarimo, rodi vnetje kože pokostnice in kosti same; skozi majhno rano se ukra-dejo v život razne bakterije, ki nas zastrupljajo. Mnogih bolezni, med temi smrtnonevarnih, se nam torej ni treba bati toliko časa, dokler je kožica-mrtvica neranjena in cela.

Da se mrtvica ne natrga in da ne izpostavlja življenja v nevarnost, za to skrbe obilne žleze lojnice in deloma tudi žleze znojnice, ki cede svoj sok — maščobo iz kožnih prebojev in prevlečejo mrtvico s tanko plastjo. Zato je naša koža maščobna, se sveti kot bi bila prevlečena z lakom. Kako je potrebna ta maščobna prevlaka, opazujemo pri kuharicah, pericah, zidarjih, mizarjih itd., ki vedno perejo roke z milom, oz. ki imajo opraviti z apnom, firneži in drugimi kemikalijami. V gospodinjstvu in v teli obrtih se oropa koža varnostne maščobe in posledica temu je, da postane koža pusta, da zgubi svojo prožnost, da poka in se vnema. Le pogledjte perice, kako razpokane roke imajo! Ne dobile bi jih, če bi upoštevale, da potrebuje koža maščobe, kakor riba vode, da mora dobiti koža vso ono maščobo nazaj, katero ji je vzela preobilna uporaba mila, apna in drugih kemikalij. Mnoge gospodinjje so že same prišle na to, da si po vsakem takem delu namažejo roke z dobrim vazelinom, lanolinom ali glicerinom.

Kakor se vse v našem organizmu presnavlja, stare izrabljene in oslABLJENE celice se izločajo in nadomeste z novimi — isti proces se vrši tudi na koži, seveda bolj ali manj vidno. Če se drgnemo v kopelji, se nam pokažejo v nemalo začudenje tenki svalki na drgnjeni koži in povprašujemo se, odkod bi prišla ta umazanost, katere pred kopeljo nismo niti najmanj zapazili. Koža se namreč vedno prenavlja: spodnje celice v sluznici odrivajo vedno sveže ustvarjene navzgor, in čim bolj se bližajo vrhu, tem bolj rožené, tako da se naposled znajdejo v mrtvici; a tudi tu ostanejo samo nekaj časa in odpadejo. Na obrazu in rokah, kjer kožo dan na dan z milom peremo, ne vidimo luščenja, pač pa to opazimo v kopelji, če drgnemo vedno pokrito kožo.

Slovensko - hrvatski tolmač.

Pomenek = razgovor; naštetí = nabrojiti; kateri = koji; verjeti = verovati; biti kos = dorasti čemu; naloga = zadaća, zadatak; drobovje = utroba; ledvice = bubrezi; staviti = okladiti se; globoko = duboko; zapičen = zaboden; kje = negde; notranjščina = unutrašnjost; šele = tek; kaki = kakovoj; rastelesiti = razuditi, secirati; vendar = ipak; ki jih ji nalaga = koje joj ih nalaže; zahtevata = zahtevaju; vrhnji = gornji; usnjica = kožica; usnje = koža za obuću; spodnji = donji; meždra = mrena; tolstnica = landra; hrustanec = hrskavica; obdati = ogrnuti; vretenčar = praležnjak; odeja = povelka, pokrivač; inačica = različnost; varstvo = zaštita; katerimikoli = kojemu drago

razen = sem, osim; kar = što; raskav = hrapav; komolec = lakat; natančen = tačan; miza = stô; ampak = nego; vedeževalka = gatalica, vračara; brati = čitati; usoda = sudbina; guba = bora, mrština; lasec = dlačica; žametast = baršunast; usten = ustiju; gozd = šuma; obleka = odelo; pripenjati = vezati; neovirano = bez zapreke; nemoteno = nesmetano; hoja = hod; poñehati = prestati; ogrodje = okosnica; oder = pozorište; smotren = shodan, uputan; le-ta = samo ta; hlod = panj; zmršen = zgužvan, raskuštran; štirikot = četverokut; stremla = vuče sila; zožiti = sužiti; ali = ili; mejiti = medjačiti; zunanji = izvanjski; zadostiti = zadovoljiti; določen = opredeljen; mnogoštevilen = mnogobrojan; brbončica = mezdrika; štrleti = stršiti; žlez = žlezda; pomen = značenje; mrtvica = tenica, gornja kožica; zroženeti = postati kao rog; celica = stanica; vzlic = unatoč; precejšnji = priličan; razica = parotak, grebotina; gorje = jao; takoj = odmah, brzo; skušnja = iskustvo; izcimiti = razviti se; črv = cruj, crni prišt na prstu; vnetje = upala; navadni = obični; zastrupljati = trovati; smrtnonevarnih = smrtnopogibeljnih; bati se = bojati se; nevarnost = pogibelj; maščoba = mast; preboj = šupljina, pori; prevleči = prekriti; prevleči z lakom = pokostiti, lakovati; mizar = stolar; ki imajo opraviti = koji se pačaju; gospodinjstvo = gospodarstvo, kućanstvo; oropati = opljačkati, opleniti; varnostna maščoba = mast koja štiti; pokati = pucati, cepati, ljuštiti; vnamati se = upaljavati se; le = samo; perica = pralja; upoštevati = uzeti u obzir; gospodinja = gospodarica, kućanica; presnavljati = preustrajati; seveda = dakako; svaljek = savitak; povpraševati se = izpitivati se; umazanost = prljavština; namreč = naime.

Vaje s cvetnimi loki

obvezne za žensko decu Jug. Sok. Saveza, v letu 1921.

Časomerje 1, 2, 3.

Mera zmerna. Temeljna postava spetna stoja, priročiti, lok navpično pred seboj.

Lok je iz jeklene žice z lesenimi ročaji, opleten z belim papirjem. Na loku je v enaki razdalji pritrjenih pet rdečih cvetov. Vsaka sestava se vadi štirikrat.

Prva sestava.

- I. 1. Izstopna stoja z d. naprej — skozi predročenje z lokom navzdol odročiti z d., z l. predročno skrčiti not, (l. roka pod d. pazduho, lok navpično), pogled na d.,
2. $\frac{1}{2}$ obr. v l. v odnožno stojo z d. — predročiti not dol (d. nad l.) in spojeno skozi predročenje z odvijanjem loka,
3. skrčiti predročno not z d., vzročiti z l., pogled gor, lok navpično za l. lehtjo, d. roka pod l. pazduho,
- II. 1. drža z nogama — odročiti gor (po najkrajši poti), lok navpično nad glavo,
2. zanožna stoja z d. — priročiti (lok poševno gor za telesom),
3. drža,
- III. 1. drža z nogama — po vzročanju predročiti.

- 2. počep zanožno z d., predklon — z d. drža, z l. skrčiti predročno not (l. pod d. pazduho), pogled na d. (lok navpično),
- 3. drža,
- IV. 1. vzravnavna, vzklon, s prisunkom d. spetna stoja — predročiti ven (lok raztegniti),
- 2. priročiti (temeljna postava),
- 3. drža.

Druga sestava.

- I. S. čelnim lokom na d. vzročiti not (konca loka se dotikata) in spojeno,
- 2. s čelnim lokom na l. priročiti in spojeno,
- 3. s čelnim lokom na d. vzročiti not (konca loka se dotikata).
- II. 1. po prekrižanju (d. spredaj) skrčiti predročno not,
- 2. $\frac{1}{2}$ obr. na l. v zanožno stojo z d. — odročiti z d., z l. drža (lok navpično pred lehtjo, l. pod d. pazduho),
- 3. drža,
- III. 1. drža z nogama — z l. drža, z d. skozi priročenje in zaročenje ven vzročiti in spojeno,
- 2. skrčiti predročno not (d. nad l. lehtjo, lok poševno za tilnikom),
- 3. drža,
- IV. 1. s prisunkom d. spetna stoja — odročiti gor (po najkrajši poti),
- 2. zanožiti z l., predklon zmerno — drža z rokama,
- 3. prinožiti z l. v spetno stojo — priročiti.

Tretja sestava.

- I. 1. Prednožiti z d. — predročiti not (lok navpično, konca loka se dotikata),
- 2. zanožna stoja z d. — odročiti ven (lok raztegniti),
- 3. poklek z d. — odročno dol skrčiti (lok navpično nad glavo, konca loka se dotikata ramen),
- II. 1. vzravnavna, zanožna stoja z d. — predročiti ven dol (lok vzporedno z rokama),
- 2. izstopna stoja z d. naprej — skozi pred- in vzročenje, zaročiti ven dol (lok vzporedno z rokama),
- 3. s prenosom teže telesa na levo nogo, $\frac{1}{2}$ obr. v l. v odnožno stojo z d. — skrčiti zaročno z l. not, z d. odročiti dol (lok navpično ob zunanji d. lehti, pogled na d. roko),
- III. 1. odnožna stoja z l., odklon zmerno na d. — skrčiti zaročno z d. not, z l. skozi odročenje vzročiti (lok navpično nad glavo), pogled gor,
- 2. drža,
- 3. odnožna stoja z d. — s čelnim lokom z l. na d., predročiti dol (lok vzporedno z rokama),

- IV. 1. počep z l. zanožno z d., predklon zmerno — in spojeno v predročenju z zavijanem loka predročiti not (d. nad l.),
2. vzravnavna, s prisunkom d. spetna stoja — skozi soročno odročenje na l. gor, priročiti,
3. drža.

Četrta sestava.

- i. 1. Odnožiti z d. — s čelnim lokom na d. vzročiti not (konca loka se dotikata),
2. počep z l. zanožno z d. not, odklon zmerno na l. — d. vzročno upogniti not, z l. skozi odročenje odročiti dol, pogled na l. dol,
3. drža,
- ii. 1. vzravnavna — z l. skozi odročenje vzročiti not (konca loka se dotikata),
2. v loku prednožna stoja z d. not, odklon zmerno na d. — l. vzročno upogniti not, z d. skozi odročenje odročiti dol, pogled na d. dol,
3. vzravnavna, odkoračna stoja z d. — z d. skozi odročenje vzročiti not (konca loka se dotikata),
- iii. 1. z nogama drža — predročiti (lok vzporedno z rokama) in spojeno,
2. odgib na d., predklon — z d. drža, l. skrčiti predročno not (l. roka pod d. pazduho, lok navpično ob zunanji strani d. lehti) pogled na d. dol,
3. vzravnavna, $\frac{1}{2}$ obr. v l. v zanožno stojo z d. — odročiti gor,
- iv. 1. predklon zmerno, zanožiti z d. — z rokama drža,
2. prinožiti z d. v spetno stojo — priročiti,
3. drža.

Poglavje o alkoholu.

Harrison, zgled stanovitnosti.

Ko je bil Harrison l. 1889. izvoljen predsednikom Združenih držav, so ga prijatelji počastili z imenitno pojedino. Dragoceno vino se je penilo v kozarcih in napivali so mu prijatelji ter trkali na njegovo zdravje.

A predsednik Harrison je dosledno trkal s kozarcem vode. Tedaj so ga začeli prijatelji prositi in ga rotiti, naj vsaj danes enkrat velja izjema, naj izpije vsaj kozarček vina svojim prijateljem na ljubo. Vsaj ta slavnostni dan naj jih usliši. Vedno nujnejše in iskrenejše ga prosijo.

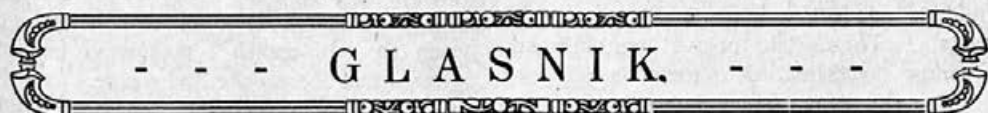
Slednjič se dvigne Harrison in izpregovori: „Kaj želite, gospodje moji? Ko sem se s svojimi dvanajsterimi tovariši poslovil od šole, sem storil obljubo, da vse svoje življenje ne bom pokusil niti kapljice kakršne koli opojne pijače. Te obljube še nisem prelomil nikdar. Vsi moji dvanajsteri tovariši ležijo že pod zeleno rušo, ker so pili. In jaz? Tej obljubi

se zahvaljujem, da sem tako zdrav, tako srečen in sem imel toliko uspeha v življenju. Ali hočete, da prelomim svojo obljubo?" — To je bil kremenit človek.

V deželno vzgojevališče (poboljševalnico) v Ljubljani je bilo sprejetih od leta 1913. do 1918. 178 gojencev. Od teh je imelo starše alkoholike 132 dečkov, to je 74%. Gojenci so bili stari od 12 do 17 let.

V prisilni delavnici v Ljubljani je bilo od leta 1913. do 1918. interniranih 226 prisiljencev. Med temi je bilo 80% slučajev, pri katerih je bil alkohol vir delamrznosti in kaznivih dejanj. Teh 226 prisiljencev je imelo v rozsodbah 596 kazni in sicer 312 radi vlačugarstva. Računajoč tudi čas pred zadnje polletno dobo je bilo 121 prisiljencev interniranih prvič, 53 drugič, 26 tretjič, 11 četrtič, 10 petič, 3 šestič in 2 desetič.

V deželno blaznico na Studencu je bilo od leta 1913. do 1918. sprejetih 91 alkoholikov. Med temi je bilo 80 moških in 11 žensk. Najmanj četrti del blaznikov je bilo posredno ali neposredno zastrupljenih z alkoholom.

Miloš Ravnik iz Jesenic.

Med sokolskim naraščajem na Jesenicah se je pojavila koščena žena z ostro koso v roki in nepremišljeno je zamahnila po mladi četi. Nastala je vrzel med najmlajšimi Sokoliči, neusmiljena smrt je iztrgala iz sokolske naraščajske vrste pridnega in priljubljenega Sokoliča Miloša, edinega sina vztrajnega sokolskega delavca br. Janka Ravnika. V najnežnejši dobi desetih let je moral Miloš za vedno zapustiti svoje prijatelje in bratce. Kratko je bilo njegovo življenje, še krajše njegovo udejstvovanje v naraščajevih vrstah, zakaj samo dve leti mu je bilo usojeno nastopati v rdeči sokolski srajci in se s ponosom prištevati med veliko jugoslovensko sokolsko družino.

Dne 19. februarja 1921. so ga spremile žalostne vrste Sokoličev k večnemu počitku, nežne roke so ga poslednjič obsule s cvetjem, s solzami v očeh so se poslovili

za vselej od nesrečnega Miloša, ki mu je električni tok po nesreči pretrgal niti mladega življenja.

Skromen spominek, ki ga s tem postavlja „Sokolič“ svojemu zvestemu čitatelju, bodi obenem izraz skrenega sožalja neutešljivim staršem.

Iz Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Poslovnik za naraščajev odsek v društvih je izdelan in odobren od saveznega T. O. Odobriti ga pa mora še savezni prednjački zbor. To se zgodi na seji saveznega prednjačkega zlora dne 20. marca 1921., nato bo priobčen v Sok. Glasniku. — Na odborovi seji Jugosl. Sok. Saveza dne 26. februarja t. l. je bilo sklenjeno, da naj izhaja Sokolič posebej v slovenskem in posebej v srbohrvaškem jeziku z isto vsebino in pod istim uredništvom. Današnja številka je še skupna za ves naš naraščaj, ako bo mogoče, izide četrta številka Sokoliča že ločena. — Proste vaje moškega naraščaja, obvezne za leto 1921., ki so izšle v zadnji številki Sokoliča v letu 1920. (v hrvaškem prevodu pa v 2. številki letošnjega letnika) se izvajajo na godbo za proste vaje moš-

kega naraščaja za VII. vsesokolski zlet v Pragi 1. 1920. Savezna pisarna je naročila partiture za klavir in za orkester v Pragi, kadar jih prejme, jih društva dobijo v savezni pisarni. Godba za ostale vaje za naraščaj še ni določena.

Sokolska župa „Rijeka“. (Naraštaj pred javnošću u god. 1920). Ovaj moj izvještaj napisan je za Vas, dragi moji braci i sestice. On neka vam služi kao ogledalo tehničke sposobnosti i izvježbanosti, što ste je pokazali u minuloj godini na našim javnim nastupima i izletima. U koliko ima ovdje riječi u Vašim poglednicama i raznim manjkavostima, učinjeno je to iz kritičkog stajališta, te je potrebno da shvatite ovo kao poticaj k napretku i poboljšanju u tekućoj godini. Vaša prošlogodišnja marljivost u pogledu polaska vježbi najviše je doprinijela, da su bile neke tačke na javnim vježbama izvajane upravo uzorno. To je lijepo i pohvalno, ali uza sve to bilo je tim prigodama: ružnih pojava, koje ne dolikuju mladeži, a kamo-li sokolskom naraštaju. To su bile pojave neposlušnosti i slabog ponašanja, ali o tome buduću put.

Od naše župe, koja obuhvata sva sokolska društva u hrv. Primorju, Liki, Gorskom Kotaru i Kordonu, veći dio društava još nije započeo redovitim radom. Od postojećih društava radila su retovito i marljivo Bakar, Crikvenica, Kraljevica i Ogulin. Mnogo je kniva nesredjenost prilika i djelomična okupacija našeg župskog teritorija po Talijanima, da se sokolska djelatnost nije mogla razviti u svim društvima u onoj mjeri, kako se to događa po drugim župama. Zato bit će u mom izvještaju govora samo o spomenutim 4 društvima. Ipak mogu da spomenem sa utjehom, da krećemo svaki dan na bolje. Čim isprazne Talijani naš teritorij, utjecati ćemo moći iz župskog središta (Sušaka) jačom inicijativom na sva društva; naročito biti će okrenuta naša briga onim društvima, koja još ne rade. Koncem god. 1920 počela su se javljati društva u Delnicama, Bribinu i Otočcu, a na novo osnovao se „Sokol“ u Ravnoj Gori. Čudnovato je međutim, da nema glasa o nekadašnjim jakim i djelatnim društvima u Gospiću i Senju.

Društva u Bakru i Kraljevici priredila su rano u proljeće nekoliko unutarnjih jav-

ni nastupa, prigodom kojih sudjelovao je naraštaj u znatnoj mjeri. Ovi su nastupi imali kroz propagandni značaj, pa se stoga nije pazilo previše na samo izvajanje, već više na cikat i broj. Mnogi Sokolci još nije bio sposoban da izađe pred javnost, ali tko bi bio mogao da odoli silnoj želji naraštaja, kojim je htio, da izađe sav pred javnost. Ipak je bila jedna tačka bakarskog Sokola na ovim vježbama vrlo lijepa, a to su bile skupine na konju bez hvataljka. Skupine dadu se uvježbati u kraće vrijeme, nego li koje proste vježbe: zato su one uspjele tako dobro. Ali ne samo zato, već i zbog toga, što su imali svi Sokolci jaku volju i pažljivost kod vježbe. Skladnost izvajanja pojačala je sveukupni dojam, što su ga one učinile na gledaoce. Dapače i četvrta, najteža skupina, koja je uspješla u Sokolani vrlo rijetko, išla je pred javnošću dobro, tako u Bakru, kao i na Krasici. Oduševljenje općinstva, što su ga izazvale ove skupine, jasno se odrazilo na mladim licima naraštaja, koji je bio ponosan na svoj uspjeh i pojačan u ljubavi prema krasoti sokolske tjelovežbe.

Divno je uspio proljetni izlet spomenutih dvaju društava u Bakarac. Lijepa ravnicina na brežuljku pokraj mora bila je sva odjevena u proljetno zelenje i cvijeće. Iz Bakra i Kraljevice došlo je mnogo svijeta, a bakarski je Sokol dovezao sobom 851 mljeka i 6 kg maslaca. Proste vježbe, što ih je naraštaj izvajao prvi put iza rata u većem broju, bile su ozbiljan pokus za kašnje, naročito za župski Slet. Ovom su zgodom nastupile prvi put djevojčice bakarskog Sokola, njih preko 50 na broju. Poslije vježbe, kod koje nastupiše i odrasli, bila je okrijepa mljekom, kruhom i maslacem.

Na javnim vježbama, što su bile priredjene preko ljeta, nastupio je naraštaj svagdje prilično dobro. U pogledu brojčane jakosti bile su najbolje javne vježbe bakarskog i ogulinskog Sokola, a u pogledu izvježbanosti bile su djevojčice dosta bolje od dječaka. To se je opažalo navlastito na župskom sletu u Crikvenici. To vrijedi za proste vježbe sa spravama (zastavice i dr.); na spravama djevojčice nijesu nastupile osim na akademiji bakarskog Sokola 5. dec. i to sa vrlo dobrim uspjehom. Iz toga slijedi, da su bile djevojčice po-

slušnije kod vježbe u Sokolani, prema tome i ozbiljnije. Ne ću reći, bilo je dobrih vježbača i među Sokoloićima, ali općeniti utisak vježbi muškog naraštaja nije mogao da se usporedi sa onim, što smo ga dobili kod ženskog naraštaja. Toliko bolje istakao se muški naraštaj na spravama, navlastito onaj kraljevičkog Sokola. Uopće može se reći, da su članovi naraštaja, koji su po svojoj naravi mirniji i poslušniji, nastupali u javnosti u svakom pogledu sigurnije i samosvjesnije od ostalih. To se opazalo i na držanju tijela i kod stupanja, koje je imalo na sebi znakove muževnosti.

Najzahvalnija grana na prošlogodišnjim javnim vježbama bile su skupinske vježbe. Doduše kako god su bile slikovite, ipak se moglo postići s njima znatno veći uspjeh, da bi bile izvodjene u većem broju, to jest, da bi bio nastupio naraštaj sviju sudjelujućih društava u jednoj piramidi. O samom izvođenju mogao bih reći, da je bilo svagdje temeljito. Izgradnja, simetrija, pojed. izdržaji, pravilnost gibanja, sve je bilo udešeno najbolje, a vesela lica sudjelujućih pričala su, da su svi dobro razumjeli svrhu, što je imadu na javnim vježbama. Ne će biti odviše, ako ponovno naglasim njihov zadatak. Skupine imadu prema gledaocima da pokažu ljepotu ideje i jakost organizacije, a u nama, da jačaju osjećaj solidarnosti i bratstva. Skupina je zgrada, koja je izradjena različitim materijalom, te predstavlja zajednicu, u kojoj su podijeljene zadaće, a sve sa svrhom međusobnog potpomaganja. Svatko treba da radi u zajednici prema svojoj sposobnosti i svojim stečevinama, a to prikazujemo mi kot vježbi skupina. U skupini kao jednom primjeru zdrave sokolske zajednice, nema nikakove podređene uloge. Skupine su zorna slika pravog shvaćanja bratstva i jednakosti, te su prema tome od velike uzgojne vrijednosti. Podjelba rada prema sposobnosti jedno je naših načela. Kod skupina prima jači na sebe veće terete, a okretniji izvršuje zadaće, koje iziskuju spretnost i lakoću penjanja, a ni jedan ni drugi ne ide za bilo kakovim isticanjem. Vrlo lijepe skupine izveo je kraljevički i ogulinski muški pomladak na javnim vježbama u Crikvenici, Kraljevici i Ogulinu, te bakarski ženski pomladak na

ljestvama prigodom Radišinog dana dne 1. avg. 1920 u Bakru.

Na župskom sletu u Crikvenici dne 15. avg. 1920 nastupio je naraštaj od pojedinih društava više ili manje sa vlastitim vježbama; zajedničke vježbe izvodjao je samo jedan dio bakarsog i crikveničkog, te kraljevički naraštaj. U buduće biti će pripravljene za sva društva jednake vježbe.¹ Na ovom sletu nastupile su naročito ljupko i uzorno djevojčice ogulinskog Sokola sa cvetnim lukovima te djevojčice crikveničkog Sokola sa prostim vježbama.

U gore navedenoj djelatnosti naraštaja bilo je opazati mnogo volje i ustrajnosti. U tom smislu treba da nastavimo i ove godine. Sad, kad nam je došao u pomoć i „Sokolčić“, biti će nam izvršivanje naših dužnosti olakšano. Preko njega i po njemu bolje ćemo se spoznat, iz njega moći ćemo crpiti novih vidika u našem nastojanju oko napretka sokolske misli. On će nam služiti za ispravljanje pogrešaka, on će osveščivati zaostale i sokoliti bojažljive. U tom pravcu treba, da ga što više širimo, te da ga čita svaki član naraštaja. Zdravo!

Janko Jazbec, načelnik naraštaja.

Sokolsko društvo u Bakru. Na predveče sv. Nikole održali smo u prostorijama Narodnog Doma „Nikolovu Veče“ te javni nastup članstva i pomlatka. Muški je naraštaj nastupio sa prostim vježbama. Izvedba vježbi nije bila povoljna; ovaj nastup muškog naraštaja bio je najslabiji od sviju u prošloj godini. Tim bolje pako je nastupio ženski naraštaj. Manje su djevojčice pod vodstvom sestre Milice igrale jednu vrlo uspjelu igru, a dva odjela većih djevojčica nastupila su na konju i ručama. Najljepša tačka bila je ritmička prosta vježba 1. odjela djevojčica, što ju je sastavio i predvodio društveni načelnik. Izvodjana je bila u svakom pogledu uzorno, te je pobudila u općinstvu obilo pohvale.

Poslije nastupa došao je u dvoranu pred svrstani naraštaj sv. Nikola u pratnji dvaju anđela i jednog vraga. Dočekan bijaše velikim štovanjem sa strane naraštaja.

¹ Zakaj niso vežbala vsa društva od T. O. Saveza pred, sanih vaj za naraščaj?

Op. uredn.

Andjeli nosili su u košari raznih slatkiša, kojima je nagradilo sv. Nikola sav naraštaj. U to vrijeme uzeo je vrag na nišan one dečke, koji su na glasu zbog svoje neposlušnosti prama svojim prednjacima. Naročito je shrvao Zvonka Mikuličiča, te je čitava dvorana pucala od smijeha.

Nastupom sv. Nikole i njegove pratnje htio je društveni odbor da razveseli društveni naraštaj. Nadamo se, da će ovaj uzvratiti odboru njegovu požrtvovnost sa pojačanom željom u polazku na vježbe. Zdravo!

Tekma ženskega naraščaja pri Sokolu I. v Ljubljani. Ženski odsek telovadnega društva Sokol I. v Ljubljani je priredil prvič svojo notranjo tekmo ženskega naraščaja dne 22. febr. t. l. Z velikim veseljem in neomejeno vztrajnostjo so se pripravljale tekmovalke za tekmo, da pokažejo kaj zmorejo in česa se uče v sokolskih telovadnicah. Že s pripravo in marljivim vežbanjem so prekašale ena drugo, zato je tudi uspeh tekme prav lep in zadovoljiv.

Pod vodstvom poročevalke je ob napovedani uri prikorakalo v telovadnico 5 vrst s 33 tekmovalkami po številu, ki so se razvrstile k posameznim orodjem. Vrste so tekmoval v višjem in nižjem oddelku in sicer: v redovnih in prostih vajah, v vajah na gredi in bradlji, v skoku v daljavo, višji oddelek 3 m, nižji oddelek 2:60 m, in v idejni tekmi, (vsaka tekmovalka je dobila 5 vprašanj iz sokolske misli). Dosegljivih točk je bilo za vrste 360, za posameznice 60.

V višjem oddelku sta tekmovali 2 vrsti, prva vrsta je dosegla 292 tčk, t. j. 76·84 %, vrsto je vodila s. Jožica Baraga, druga vrsta je dosegla 262 točk, t. j. 69·07 %.

Izmed posameznic je dosegla prvo mesto s. Strajher Silva s 54½ točkami, t. j. 90·83 %, 2. mesto s. Gregorič Romana s 53 točk., t. j. 88·33 %, 3. mesto Tratar Vlada s 52 točk., t. j. 86·66 %, 4. mesto Rupelj Milica s 46½ točk., t. j. 77·50 %, s. Kraiger Justa in Baraga Jožica sta dobili po 46 točk, t. j. 76·66 %.

V nižjem oddelku je dosegla prva vrsta 313½ točk, t. j. 82·39 %, vodstvo s. Marks Slava, 2. vrsta 305 točk, t. j. 80·26 %, vodstvo s. Lozej Slava, 3. vrsta 292 točk, t. j. 76·84 %.

Med posameznicami je dosegla prvo mesto s. Volkar Stanka s 56 točkami, t. j. 93·33 %, 2. mesto s. Lozej Slava s 55½ točkami, t. j. 92·50 %, 3. mesto je dosegla s. Zadnik Boža s 54 točkami, t. j. 90 %, s. Marks Slava in Rakoš Ivanka sta dosegli 53 točk, t. j. 88·33 %.

Vse ostale vrste so dosegle nad 50 % z malimi razlikami med posameznicami, kar kaže, da je bila tekma resna.

V sodniškem zboru so bile poleg s. starostinje Leni Šelkove in s. načelnice Ele Horvatove vse članice prednjačkega zbora. Tekmi je prisostvovalo več bratov in sester ter starši tekmovalk, kakor tudi vse ostale telovadke žen. naraščaja, ki jim je bilo očitno žal, da se tudi one niso mogle kosati s svojimi sosestrami.

Tekma se je vršila po načrtu in v najlepšem redu, vodnice so lepo vodile svoje vrste od orodja do orodja in slišala so se tako odločna povelja, da obeta biti marsikatera izmed teh enkrat dobra prednjakinja z lepim nastopom.

Po končani tekmi je bil kratek nagovor, v katerem so se tekmovalke spodbujale k vztrajnosti, navduševale za pravo sokolsko delo z željo, da ostanejo vedno prave in vnete sokolice, nakar so se vrste — vsele nad svojim uspehom — razšle.

Anuška Cigojeva.

Marica Gregoričeva: Otroški oder. Igrice za mladino otroških vrtec in ljudskih šol. Drugi predelani natis. Ljubljana 1920. Izdala, založila in natisnila Učiteljska tiskarna. Cena 19.20 kron. Pet prav kratkih igric, primernih za najmanjše igralce in štirje kratki nastopi v vezani besedi ter dve daljši igrici: Snegulčica in Pepelka, to je vsebina »Otroškega odra«. Zadnji dve bo lahko vprizoril tudi naš naraštaj, ker sta nekoli-ko daljši. Priporočamo!

